

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΤΡΕΤΙΑΚΟΦ ΓΙΑ ΤΟΝ Γ. ΚΩΣΤΑΚΗ

Ο συλλέκτης Γιώργος Κωστάκης στο διαμέρισμά του στη Μόσχα, δεκ. 1970. Photo Henri Cartier-Bresson © Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης – Συλλογή Κωστάκη

Ήταν χειμώνας του 1946 στη Μόσχα, όταν ο 33χρονος ελληνικής καταγωγής, οδηγός στην πρεσβεία του Καναδά στη Ρωσική πρωτεύουσα, Γεώργιος Κωστάκης, αντίκριζε σ' ένα υπόγειο παλαιοπωλείο έναν εκτυφλωτικό πίνακα ο οποίος έμελλε να γίνει η αφορμή για να αλλάξει την ήδη διαμορφωμένη οπτική του για την τέχνη. Μέχρι τότε, η μανία του - του συλλέκτη - περιοριζόταν σε έργα Φλαμανδών ζωγράφων του 17ου-18ου αιώνα, λαϊκά παιχνίδια, εκκλησιαστικές εικόνες και άλλα αντικείμενα τέχνης. Ο πίνακας είχε φιλοτεχνηθεί το 1916 από την 30χρονη τότε Ρωσίδα πρωτοπόρο ζωγράφο Όλγα Ροζάνοβα και είχε τίτλο "Πράσινη λωρίδα" (green stripe), λάδι σε καμβά διαστάσεων 72Χ50 εκ. "Αγόρασα τον πίνακα, τον έβαλα στο σαλόνι μου και ήταν σαν να άνοιξα ένα μεγάλο παράθυρο

στον τοίχο και να μπήκε τόσο εκτυφλωτικό φως ώστε να έσβησε όλους τους άλλους πίνακες που ήταν κρεμασμένοι γύρω του. Συνέλεγα δεκάδες πίνακες με Φλαμανδούς κυρίως ζωγράφους αλλά... ποτέ δεν μου άρεσαν. Ήθελα να τους γρατζουνίσω ελπίζοντας ότι κάτω από την επιφάνειά τους -δεν μπορεί, έλεγα- θα υπήρχε κάτι άλλο..." έλεγε πολλά χρόνια αργότερα ο Γεώργιος Κωστάκης περιγράφοντας το πάθος για τις συλλογές έργων τέχνης και ειδικά αυτών της απαγορευμένης από το σταλινικό καθεστώς "Ρώσικης πρωτοπορίας".

Ο πίνακας με την "πράσινη λωρίδα" δεν συμπεριελήφθη στα 1277 έργα της περίφημης συλλογής Κωστάκη που αγόρασε η ελληνική κυβέρνηση και παραχώρησε ως "προίκα" στο υπό ίδρυση τότε Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης. Βρίσκεται και εκτίθεται στη γκαλερί Τρετιακόφ της Μόσχας.

Ο Γεώργιος Κωστάκης γεννήθηκε στα 1913. Φέτος, συμπληρώνονται 100 χρόνια από τη γέννησή του. Τα έργα της συλλογής του βρίσκονται σήμερα μοιρασμένα στη Μόσχα (γκαλερί Τρετιακόφ) και το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης.

Τιμώντας τα εκατό χρόνια από τη γέννηση του συλλέκτη, το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης διοργανώνει από τον περασμένο Μάρτιο στις εγκαταστάσεις του τη μεγάλη έκθεση με τίτλο: «Η συλλογή Κωστάκη και η Ρωσική Πρωτοπορία. 100 χρόνια από τη γέννηση του συλλέκτη».

Τη μνήμη του συλλέκτη -δωρητή Γεωργίου Κω-

στάκη τιμά και η Κρατική Πινακοθήκη Τρετιακόφ της Μόσχας με εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στις αρχές Ιουλίου στη Ρωσική Πρωτεύουσα. Την μεγάλη καλλιτεχνική αξία της συλλογής καθώς και την σπουδαιότητα της συνεργασίας ανάμεσα στα δύο μουσεία τονίζουν σε ομιλίες τους από ρωσικής πλευράς, η διευθύντρια της Πινακοθήκης Τρετιακόφ, Ιρίνα Λέμπεντεβα και από ελληνικής πλευράς η διευθύντρια του ΚΜΣΤ, Μαρία Τσαντσάνογλου. Οι δύο πλευρές θα αναφερθούν στην σταθερή συνεργασία των δύο μουσείων με στόχο την από κοινού διοργάνωση έκθεσης και την έκδοση καταλόγου καθώς και τη θεσμοθέτηση ευρύτερης επιστημονικής συνεργασίας και ανταλλαγής τεχνολογίας σε θέματα συντήρησης.

Για τον συλλέκτη μίλησαν ακόμη οι κόρες του Αλίκη Κωστάκη (μέλος του Δ.Σ. του ΚΜΣΤ) και Ναταλία Κωστάκη καθώς και Ρώσοι καλλιτέχνες, ιστορικοί τέχνης και διευθυντές άλλων ρωσικών μουσείων. Στην εκδήλωση συμμετείχαν επίσης ο εκπρόσωπος του Ρώσου Προέδρου για θέματα εξωτερικής πολιτιστικής συνεργασίας, Μιχαήλ Σβιντκόι και η Πρόεδρος της Ελλάδας στη Μόσχα, Δανάη Κουμανάκου.

Οι επιμελητές της Πινακοθήκης Τρετιακόφ ξανάγνισαν το κοινό στα έργα της συλλογής και εγκαίνιασθηκε η ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα ενημέρωσης για τον Γιώργο Κωστάκη και τη συλλογή του. Η έκθεση στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης θα συνεχίζεται ανανεούμενη έως τις 29 Δεκεμβρίου 2013 σε όλους τους ορόφους του ΚΜΣΤ στη Μονή Λαζαριστών. ■

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΘΑΡΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΑΝΘΡΑΚΑ

Του επ.καθηγητή του πανεπιστημίου
Δυτικής Μακεδονίας Δρ Γεώργιου Σκόδρα

Το 6ο Διεθνές Συνέδριο Καθαρών Τεχνολογιών Άνθρακα (6th International Conference on "Clean Coal Technologies" – CCT 2013) πραγματοποιήθηκε στην Θεσσαλονίκη, 12 ως 16 Μαΐου 2013 (www.cct2013.org), στο Συνεδριακό Κέντρο Ι. Βελλίδης της HELEXPO. Διοργανώθηκε από τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας – Κέντρο Καθαρού Άνθρακα (International Energy Agency-Clean Coal Center) και το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (ΠΔΜ), με την συνεργασία των ΑΠΘ, ΕΜΠ και ΕΚΕΤΑ, και την υποστήριξη της ΔΕΗ. Η διοργάνωση τελούσε υπό την αιγίδα του Υπουργού Μακεδονίας και Θράκης και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Συμμετείχαν 160 κορυφαίοι επιστήμονες από 28 χώρες και παρουσιάστηκαν τα πλέον προηγμένα επιστημονικά επιτεύγματα σχετικά με

την περιβαλλοντικά φιλική χρήση του άνθρακα στην παραγωγή ενέργειας, τη δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα και τις τεχνολογίες μηδενικών εκπομπών ρύπων. Ειδικότερα καλύφθηκαν τομείς όπως η δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, η συνδυασμένη καύση άνθρακα και βιομάζας, δέσμευση ιονορρυπανίων από τα καπναέρια (υδράργυρος, διοξίνες, φουράνια, βαρέα μέταλλα κ.λπ.). Αναλύθηκαν διεξοδικά οι δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες εξερίωσης συνδυασμένου κύκλου με αυξημένο βαθμό απόδοσης και χαμηλές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και παρουσιάστηκαν επιτυχή παραδείγματα από την διεθνή εμπειρία. Οι αναπτυσσόμενες τεχνολογίες σχετικά με την υπεδάφεια εξερίωση άνθρακα, την καύση με καθαρό οξυγόνο (oxy-combustion) και τις διεργασίες αναβάθμισης ανθράκων χαμηλής τάξης αναλύθηκαν και συζητήθηκαν διεξοδικά.

Κοινή διαπίστωση όλων των συνέδρων είναι ότι ο άνθρακας θα συνεχίσει να διαδραματι-

ζει κεντρικό ρόλο στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας διεθνώς, συμβάλλοντας στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού σε προσιτές τιμές για τους καταναλωτές, αλλά στην ανταγωνιστικότητα των οικονομιών. Επισημαίνεται ότι το 50% της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα παράγεται από άνθρακα (λιγνίτη).

Οι εργασίες του συνεδρίου ολοκληρώθηκαν με επίσκεψη των συνέδρων στον ΑΗΣ Μελίτης της ΔΕΗ την Πέμπτη 16 Μαΐου 2013. Κατά την ξενάγησή τους στον ΑΗΣ Μελίτης οι ξένοι και έλληνες επιστήμονες διαπίστωσαν ότι ο ΑΗΣ λειτουργεί άριστα και είναι εφοδιασμένος με όλα τα σύγχρονα συστήματα προστασίας του περιβάλλοντος (πχ. ηλεκτροφίλτρα, αποθείωση, κατεργασία υγρών αποβλήτων κ.λπ.) που ικανοποιούν τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ενώ, η διοίκηση, τα στελέχη και το προσωπικό του σταθμού διακρίνονται από εξαιρετική κατάρτιση και υψηλού επιπέδου επαγγελματισμό. Παράλληλα, διαπίστωσαν τις συνεχείς προσπάθειες της διεύθυνσης, των στελεχών και όλου του σταθμού για την αναβάθμιση της λειτουργίας του και τον σοβαρό σχεδιασμό που είναι σε εξέλιξη, ώστε ο σταθμός να μπορεί να ανταποκριθεί στην ανάγκη για ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Στις συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν επιστημονικά η ανάγκη, αλλά και η πρόθεση περαιτέρω συνεργασίας με τους ερευνητικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στην περιοχή (Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας κ.λπ.) αλλά και διεθνώς (Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας, Κέντρο Καθαρού Άνθρακα κ.λπ.). ■